

בס"ד ש"פ קרח, ג' תמוז, ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

יְהִי הוֹי אֱלֹקֵינוּ עִמָּנוּ כְּאִשֶּׁר הִי' עִם אֲבוֹתֵינוּ וְגוֹ'.¹ וידוע מה שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר², דאבותינו הם חו"ב³ שבנפש. והיינו, שאבותינו קאי על כללות ענין המוחין, ובפרטיות הם חכמה ובינה, שענינם הם ראי' ושמיעה⁴, כמ"ש⁵ שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, וכתיב⁶ שמע ישראל הוֹי' אֱלֹקֵינוּ הוֹי' אחד. ותוכן הבקשה יהי גו' עמנו כאשר הי' עם אבותינו, שהאור כפי שמאיר בבחי' המוחין, אבותינו, יומשך ויתגלה ויאיר גם במדות שבלב, שזהו עמנו, כי עיקר האדם הוא בחי' ז"א (מדות), שלכן עיקר עבודת האדם היא לברר את ז' המדות⁷. דהנה, מוחין ומדות⁸ הם נבדלים וגם הפכיים זמ"ז, שהמוחין בטבעם הם בקרירות והתיישבות, והמדות בטבעם הם בחמימות והתפעלות (שלכן הנה המוחין הם לעצמו, והמדות הם בשביל הזולת)⁹, ועד כדי כך הוא החילוק שביניהם, שהתגלות המדות היא דוקא לאחרי שמתעלמים המוחין במיצר הגרון שמפסיק בין המוחין למדות¹⁰. ועל זה היא הבקשה יהי גו' עמנו כאשר הי' עם אבותינו, שלמרות החילוק שבין המוחין להמדות, הנה גם במדות יאיר האור כפי שמאיר במוחין ממש. והיינו, שההמשכה במדות היא לא רק מחיצוניות המוחין, אלא גם מפנימיות המוחין, ואז הנה גם במדות מאיר האור כפי שהוא במוחין, שזהו"ע פנימיות המדות¹¹. והנה, כאשר אור המוחין מאיר במדות, אזי לבא פליג לכל שייפין¹², שנמשך בכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים, שהו"ע רמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות לא תעשה¹³, ועד לענין

ח"א ע' ד ואילך.

(8) ראה גם ד"ה יהי ה"א הנ"ל (סה"מ תרצ"ב ע' נו ואילך. תש"י ע' 52).
 (9) ראה סה"מ תרצ"ז ע' 218 ואילך.
 (10) ראה תו"א וארא נז, ג ואילך. ובכ"מ.
 (11) ראה ד"ה יהי ה"א הנ"ל. וראה גם סה"מ תרצ"ב ע' כט ואילך. וש"נ.
 (12) ראה זהר ח"ב קנג, א. ח"ג קסא, ב. רכא, ב (ברע"מ). רלב, א (ברע"מ). תניא אגה"ק סל"א.
 (13) ראה זח"א קע, ב.

(1) מלכים-א ח, נז. — וראה שיחת ג' תמוז תרפ"ז (נרפסה בסה"ש תרפ"ז ע' 169. וש"נ).
 (2) סד"ה זה דשנת תרצ"ב (סה"מ תרצ"ב ע' סג. תש"י ע' 57).
 (3) ראה תניא רפ"ג. לקו"ת דרושים לשבת שובה ד"ה שובה (השני) ספ"ג [סז, א]. ובכ"מ (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ שם).
 (4) תו"א משפטים עה, א. ובכ"מ.
 (5) ישעי' מ, כו.
 (6) ואתחנן ו, ד.
 (7) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים

הלבושים, מחשבה דיבור ומעשה, ובפרט מעשה שהוא העיקר¹⁴. והיינו, שעם היות שהאור שמאיר בהמדות הוא בעילוי שבאין ערוך לגבי מדריגת המעשה, מ"מ, נמשך מבחי' המדות גם בבחי' מעשה. ועל זה היא המשך הבקשה אל יעזבנו ואל יטשנו¹⁵.

(ב) **ויש** לקשר זה עם מ"ש¹⁶ ויקח קרח, ותרגם אונקלוס ואתפלא [דלא כבשאר המקומות שמתרגם ויקח, ונסיב], וכן פירש רש"י, לקח עצמו לצד אחר להיות נחלק מתוך העדה כו'. ואיתא בזהר¹⁷, קרח בעא למעבד חילופא דימינא לשמאלא, או לאחלפא תיקונא דלעילא ותתא¹⁸, דהנה, סדר התיקון בקדושה הוא שהגבורות טפלים אל החסדים ונכללים בהם (שמאלא אכליל תדיר בימינא), אבל קרח רצה להפריד את הגבורות מן החסדים שיהיו במדריגה בפני עצמם, או גם יתירה מזה, שהגבורות יהיו עיקר, והחסדים יהיו טפלים אליהם ומקבלים מהם, ובגלל זה נענש וכו'. אך צריך להבין, הרי קרח פיקח הי', ומה ראה לשטות זה¹⁹. והביאור בזה²⁰, שקרח ראה את בחי' הגבורות כפי שהם בשרשם, ששם הם למעלה מהחסדים. והענין בזה, דהנה, סדר ההמשכה בכל המדריגות הוא באופן שתחילה צריך להיות העלם, ואח"כ בא הגילוי. וכמו בראשית גילוי הקו להאיר בעולמות, שתחילה צריך להיות הצמצום, כי האור שלפני הצמצום הוא למעלה מהעולמות, ואינו נותן מקום למציאות העולמות, וכמ"ש בע"ח²¹ שהי' אור עליון פשוט ממלא את כל המציאות, ולא הי' מקום לעמידת ומציאות העולמות, ולכן הוצרך להיות הצמצום הראשון, שנסתלק האור לגמרי, ורק לאח"ז הי' יכול להיות גילוי הקו. וכן הוא גם בכל המדריגות, ועד שנמשך גם בעוה"ז התחתון, כמארז²² כברייתו של עולם דברישא חשוכא והדר נהורא, דכתיב²³ ויהי ערב (ואח"כ) ויהי בוקר. ומזה מובן ששרש הגבורות קודם לשרש החסדים, שהרי הצמצום הוא בחי' הגבורות, וגילוי הקו הוא בחי' החסדים, וכיון שהצמצום קדם אל הגילוי, נמצא, שהגבורות קודמים לחסדים, והרי ענין הקדימה בקדושה מורה על

(14) ראה אבות פ"א מ"ז.

(15) חסר קצת (המו"ז).

(16) ריש פרשתנו.

(17) ריש פרשתנו (קעו, א). הובא ונתבאר

במאמרי אדמו"ר האמצעי פרשתנו ע' א' שנח

ואילך. אוה"ת פרשתנו ע' תרפה. ע' תשיח. ע'

תשכג. סה"מ תרס"ט ע' קצב ואילך.

(18) דעת ר' יהודה — בזהר שם.

(19) פרש"י פרשתנו טז, ז.

(20) דרושים שבהערה 17. ועוד. וראה גם

לקו"ת פרשתנו נד, ב ואילך.

(21) שער א (דרוש עיגולים ויושר) ענף ב.

(22) שבת עז, ב.

(23) בראשית א, ב. ועוד.

הקדימה במעלה וחשיבות. וזהו הטעם שקרח רצה להגביר את קו השמאל על קו הימין, מצד מעלת הגבורות על החסדים.

אך באמת טעה קרח טעות גדול, ובאמיתת הענין קודם הגילוי אל ההעלם, כי, קדימת הצמצום אל הגילוי היא רק בנוגע להגילוי בעולמות, שאי אפשר להיות הגילוי בעולמות ללא קדימת הצמצום, אבל ענין הגילוי כשלעצמו הי' גם לפני הצמצום, שהי' אוא"ס ממלא את כל מקום המציאות כו'. וכידוע²⁴ בפירוש הכתוב²⁵ א-ל אלקים הוי' דיבר ויקרא ארץ, שבכתוב זה נזכרו ג' השמות שבהן היתה בריאת העולם, והסדר הוא, שתחילה הוא שם א-ל, בחי' חסד, שמורה על גילוי האור שהי' אוא"ס ממלא מקום החלל. ואח"כ שם אלקים, בחי' גבורה, שמורה על הצמצום. ואח"כ שם הוי', שמורה על גילוי הקו שהאיר אחר הצמצום, שהו"ע הרחמים (ועל זה אמרו רז"ל²⁶ שיתף עמו מדת הרחמים), שבא לאחרי חסד וגבורה וכולל אותם, להיותו למעלה מהם כו', שזהו שהקו שרשו למעלה מהאור שנתעלם ולמעלה מהצמצום כו'. ונמצא, שבשרש הראשון קודם הגילוי אל ההעלם. ועוד זאת, שגם בנוגע להגילוי בעולמות שמוכרח להיות ע"י קדימת הצמצום, קודם הגילוי אל הצמצום, שהרי²⁷ הצמצום הוא בשביל הגילוי, דכוונת הצמצום אינה שישאר ח"ו הצמצום, כי אם בכדי שיהי' אח"כ גילוי אור כו', ומאחר שכל כוונת הצמצום היא בשביל שיהי' גילוי, בהכרח לומר שגם במדריגה שבה צ"ל קדימת הצמצום אל הגילוי, הנה לאמיתתו של דבר קודם ענין הגילוי, שהוא כוונת הצמצום. ונמצא, שטעותו של קרח היתה לא רק מצד הבחי' שלמעלה מהשתלשלות, היינו, מצד האוא"ס שהי' ממלא מקום החלל קודם הצמצום, אלא גם מצד בחי' ההשתלשלות, ששם קודם הצמצום בפועל, הנה מצד כוונת הצמצום, קודם הגילוי. וכן הוא גם בעולם למטה, שאף שהסדר בפועל הוא ברישא חשוכא והדר נהורא, כמ"ש ויהי ערב ויהי בוקר, הרי כוונת ההעלם דיהי ערב היא בשביל הגילוי דיהי בוקר, ועד להגילוי דיום אחד, שהוא למעלה מערב ובוקר²⁸.

(ג) **וביאור** הענין בעבודת האדם, דהנה, נתבאר לעיל שסדר ההמשכה בכל המדריגות הוא באופן שתחילה צריך להיות העלם,

(27) ראה סה"מ תרס"ט שם.

(28) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תתקצז

ואילך. סה"מ תש"ד ע' 221 ואילך.

(24) אוה"ת שם ע' תשכא. סה"מ תרס"ט

הנ"ל ע' קצז.

(25) תהלים נ, א.

(26) פרש"י בראשית א, א.

ואח"כ בא הגילוי. וכן הוא גם בנפש האדם, וכמו בהמשכת המוחין, שכדי שיומשך ויתגלה אור השכל מהבחי' שלמעלה מהשכל, צ"ל תחילה ענין של העלם כו'. ועד"ז כדי שאור המוחין יומשך במדות, צ"ל תחילה ההעלם שע"י מיצר הגרון (כנ"ל ס"א)²⁹. אמנם, כוונת ההעלם היא בשביל הגילוי, וכמו בההעלם דמיצר הגרון, שהכוונה בזה היא שע"ז יומשך ויתגלה ויאיר אור המוחין גם בהמדות, כשם שכוונת הצמצום היא כדי שעל ידו יוכל להיות הגילוי בעולמות.

ויש להוסיף בזה, דהנה, בענין כוונת הצמצום בשביל הגילוי, הרי ידוע שהצמצום הוא לא רק בשביל שיוכל להיות בעולמות גילוי הקו, אלא שע"ז יוכל להיות גם גילוי האוא"ס שלפני הצמצום, שמצדו לא הי' מקום לעמידת העולמות. וכמבואר בע"ח³⁰ הטעם שהוצרך להיות הצמצום בדרך סילוק האור לגמרי ואח"כ חזר והאיר קו קצר, ולא באופן שרק יתמעט האור וישאר קו קצר, כי, אילו לא הי' סילוק האור לגמרי, לא הי' אפשר להיות התהוות העולמות, אבל לאחרי שנתהוו העולמות, אזי יכולים לקבל המשכת וגילוי הקו, ויתירה מזה, שע"י הזיכוך כו' יכולים לקבל גם את האור שלמעלה מהקו, ועד להאור שלפני הצמצום. וכן הוא גם בענין המשכת אור המוחין במדות ע"י ההעלם דמיצר הגרון שכוונתו היא בשביל הגילוי, שע"ז יכול להיות נמשך במדות לא רק אור המוחין כפי שנתצמצם ע"י מיצר הגרון, אלא גם אור המוחין כפי שמאיר בהמוחין ממש, שזהו"ע גילוי פנימיות המוחין שמאיר בפנימיות המדות (כנ"ל ס"א).

(ד) **וזהו** יהי הוי' אלקינו עמנו כאשר הי' עם אבותינו, כמשנת"ל שאבותינו קאי על המוחין, ועמנו קאי על המדות, והבקשה היא שהאור כפי שמאיר בבחי' המוחין, יומשך ויתגלה ויאיר גם במדות, והיינו, שאע"פ שמוחין ומדות אינם בערך זל"ז, שלכן צ"ל הפסק ביניהם ע"י ההעלם דמיצר הגרון, הנה על זה היא הבקשה והתפלה שגם במדות יאיר אור המוחין ממש, והרי ענין התפלה אינו על ענין של נסים³¹, אלא על ענין שהוא בגדרי הטבע, והיינו, לפי שכוונת ההעלם היא בשביל הגילוי, ולכן, גם ההעלם דמיצר הגרון הוא בשביל גילוי אור המוחין במדות, ועד שיאיר בהם האור כפי שהוא במוחין ממש. וזהו גם מ"ש יהי הוי' אלקינו

(30) שער א סוף ענף ג.

(31) ראה ברכות נד, א.

(29) ראה סה"מ תרנ"ה ע' עא ואילך.

תרס"ה ע' רמז ואילך.

גו', דהנה, הוי' הוא שם העצם³², שהוא האור שלמעלה מהעולמות שאין העולמות יכולים לסובלו, ומ"מ, ע"י הצמצום דשם אלקים, הנה גם הוי' נעשה אלקינו, כחנו וחיותנו³³, וכנ"ל, שמצד זה שכוונת הצמצום היא בשביל הגילוי, הנה ע"י הצמצום יכול להאיר בעולמות גם גילוי האור שהעולמות מצד עצמם לא היו יכולים לסובלו.

(ה) **וכן** תהי' לנו, שתקויים התפלה והבקשה הנ"ל בנוגע לעבודה בנפש האדם, שיומשך אור המוחין בהמדות, וגם בהלבושים דמחשבה דיבור ומעשה, ועד שיקויים גם כפשוטו: יהי הוי' אלקינו עמנו כאשר הי' עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו, ולכל בני ישראל יהי' אור במושבותם³⁴.

(33) ראה לקו"ת בלק עג, ג. פינחס פ, א. ובכ"מ.
 (34) (ע"פ) בא יו"ד, כג. וראה סיום שיחת ג' תמוז הנ"ל.

(32) כסף משנה הל' ע"ז פ"ב ה"ז. פרדס שער יט (שער שם בן ד'). מו"נ ח"א פס"א ואילך.